

operă, implicit asimilarea ei. Dar un raport greșit de forțe se dovedește aici greu de consecințe.

În acest colectiv există numeroase elemente talentate. Sorin Morariu (Castrîș) a fost în rare momente Castrîș, adică înțelegere generoasă, blindețe, mediocritate pozitivă, dar tinărul actor amator dispune de un timbru bun, de mișcare fizică degajată și un surprinzător registru de emotivitate care l-ar putea duce la realizări valoroase. Eugen Ionescu (Rudi) a crescut surprinzător pe scenă de-a lungul celor trei acte, a compus o stinghereală autentică și a suportat firesc nuanțatele treceri din ultimul act. Dacă Mioara Dumitru (Tofana) n-a reușit să aducă în scenă mai nimic din datele temperamentale, ancestrale, sociale și spirituale ale eroinei, totuși ea și-a susținut rolul, de la un capăt la celălalt, prin fidelitate față de textul nud și acțiunile indicate. Mai cu seamă s-a ferit de vulgarietate, ceea ce e un mare merit în cazul acestei voluntare și complexe eroine. În schimb, Aristide Butunoiu (Șbilț), deși a recoltat aplauze datorită suculenței replicii, nu și-a înțeles personajul, funciar lucid și cerebral, și a minat echilibrul compoziției prin apariții de „cetățean turmentat” caragialesc și gesturi de prim amarez, lipsit pe deasupra de fizicul necesar rolului.

Între posibilitate și năzuință

Casa de Cultură a Studenților din Iași: *Trei generații de Lucia Demetrius*

Eterna problemă a repertoriului capătă pe terenul teatrului de amatori accente noi, adincind uneori violent disproporțiile și clamând cu vehemență acordul, concordanța, armonia elementară ce trebuie să stea la baza oricărui raport între posibilitate și năzuință. În acest sens, colectivul de teatru al studenților ieșeni, care și-a ales piesa *Trei generații*, nu și-a analizat cu seriozitate posibilitățile pentru a le confrunta cu cerințele piesei, efectuind o alegere pripită. Piesă de atmosferă, care opune obișnuitei violențe a conflictului acuitatea unor sfîșieri sufletești, adincite prin repetarea lor obsesivă, contrapunctate dramatic cu meca-nismul declanșator al eliberării, spargerii

ciclului, din ultimul act, piesă cu roluri lungi și largi de compoziție și relief, *Trei generații* se opune din capul locului încercărilor actoricești lipsite de experiență, unei regii novice, care tatonează nesigură, unei scenografii superficiale care nu cunoaște valoarea exactă a decorului, costumelor și recuzitei.

Deoarece a găsit cu ușurință mesajul dramatic și a descifrat cu mare bucurie ideile limpezi ale autoarei, regia (Val. Ionescu) a căutat să arate tuturor că a înțeles exact piesa, că a apreciat just frământarea personajelor, și atunci a anunțat printr-o voce de crainic imprimată pe bandă de magnetofon ce va urma să fie văzut în spectacol; mai mult, s-a străduit să contribuie la fiecare zbucium mut al respectivelor eroine, măritate cu de-a sila, de asemenea cu ajutorul unor voci, care tot pe bandă de magnetofon comentau gindurile nescrise în text.

Intențiile bune, lăudabile, ce trădează elan și însuflețire, au apărut transparente, dar lipsa unei îndrumări eficiente a dus, în locul unei sobrietăți modeste sau al unei spontaneități candidă, la un spectacol grandilocvent cu mult patos muzical, schimbări inutile de decor și efecte indoielnice, accentuate în mod stăruitor.

Desigur, din pricina condițiilor specifice ale acestui teatru, problema interpretării nu poate fi pusă aici în înțelesul ei obișnuit, care așază față în față rolul și înțelegerea lui, implicit realizarea; alegerea insuficient gândită s-a oprit tocmai pe rolurile pe care amatorii, în genere vorbind, trebuie să le evite: cele de lungă respirație, care presupun evoluții complexe în răstimpul strict al celor trei ore, și ca atare în mod fatal au apărut în fața noastră tineri cu bărbi și bastoane, reumatisme și chelii, și care, în ciuda costumației și a vocilor alterate, accentuau ridicol tinerețea lor fizică și artistică. Totuși, nu toți s-au plecat sub povara rolurilor, și posibilitățile unora vor rezista cu siguranță la o viitoare valorificare, dacă va exista îndrumarea cuvenită. Florentina Grigoraș (Ruxandra) nu are gama necesară pentru transformarea unei adolescente, cu sensibilitatea lovită brutal de convențiile epocii, într-o mamă resemnată dar demnă, și apoi într-o bunică cu suflet tinăr, receptiv la mari transformări.

Scenă din actul I („Trei generații“)

Dar jocul ei trădează prospețime, discreție (deși regia o obligă să hohotească mult în fața fotografiei iubitului, să se trintească pe jos etc., etc.) și o candoare ingenuă de calitate. Riri Mülstock (Eliza) a înțeles în linii mari ce personaj negativ reprezintă și a adoptat cu dezinvoltură poza vampeii cu țigaret, jucind ca atare onest, cu oarecare echilibru chiar. Echipa masculină a folosit până la abuz inocentul refren al amatorilor „hai să jucăm teatru“, aducind pe scenă un total dezacord între mască și personaj (Alec Limona-Chiril), gesturi căutate și efecte ieftine (Mircea Pascal-Iliuță), sau jena explicabilă a celui care se întreabă ce caută pe scenă (Iosif Meier-Ștefan).

Privirea îngăduitoare față de teatrul de amatori nu trebuie să se substituie examenului critic, căci năzuința fierbinte și deliberată către artă este o înălțare care impune exigențe liminare. **M. I.**

Falsă tinerețe

Universitatea „C. I. Parhon“: *Roata norocului de frații Tur*

Orientându-se după distribuția piesei, care prevede un mare număr de personaje tinere, colectivul teatral al Universității „C. I. Parhon“ a ales piesa *Roata norocului de frații Tur*.

Piesa abordează, printr-o largă desfășurare dramatică, o problemă de etică; într-un cămin studențesc se consumă o mică dramă sentimentală, revelatoare prin urmările pe care le produce. Boris Sviridov, student în filozofie, se îndrăgostește de o colegă-Natașa. Totul ar fi decurs normal, dacă Boris n-ar fi tănuțit colegilor săi că este căsătorit, o urmare a „unei clipe de amețeală“, cum spune el. Minciuna este descoperită în împrejurări care amintesc de maniera pieselor polițiste ale acelorași autori (*Confruntarea, Casa cu stururile trase* etc.): Boris își pierde buletinul de identitate, care e găsit de un pungaș. La ancheta efectuată de un coleg al lui Boris, adevărul iese la iveală. Și odată consumată mica dramă, viața studenților își continuă mersul înainte.

Un pretext dramatic pentru a surprinde câteva caractere, pentru a oglindi unitatea morală a tineretului sovietic. Avind o desfășurare mult prea amplă, o expunere ușor didactică, în dauna conflictului desfășurat „au ralenti“, piesa apelează ades la „uneltele“ melodramei. Surprinzind aspectele complexe ale vieții noi studențești, frații Tur încearcă, și uneori izbutesc, să reliefeze caracterul unui personaj cum e Evlahov (studentul jurist) sau Natașa, o studentă obișnuită.